

საჩუქრადგაცემი წერილი

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური

სარეკომენდაციო წერილი

**აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური
ბიუჯეტით განსაზღვრულ საბიუჯეტო ორგანიზაციებს**

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის
რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული
საბიუჯეტო ორგანიზაციები

შინაარსი

ძირითადი ნაწილი	ტერმინები და შემოკლებები	2
	1. პირობითი მოსაზრების საფუძველი	3
	2. სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები	9
დანართები	საკონტაქტო ინფორმაცია	14

ტერმინები და შემოკლებები

ა(ა)იპ – არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი;

განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო;

გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველო – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საქვეუწყებო დაწესებულება – გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველო;

გზების დეპარტამენტი – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს საქვეუწყებო დაწესებულება – საავტომობილო გზების დეპარტამენტი;

მთავრობა – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა;

სამინისტრო – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამინისტრო;

სოფლის მეურნეობის სამინისტრო – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტრო;

სსიპ – საჯარო სამართლის იურიდიული პირი;

ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს საქვეუწყებო დაწესებულება – ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი;

უმაღლესი საარჩევნო კომისია – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისია;

უმაღლესი საბჭო – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო;

ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო.

1. პირობითი მოსაზრების საფუძველი

1.1 არაფინანსური აქტივები

1.1.1 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული არაფინანსური აქტივები

გამოვლენილი გარემოება: ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს უფლებამოსილი პირის განმარტებით, სამინისტროს ბალანსზე არ აქვს აღრიცხული აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული ის არაფინანსური აქტივები, რომლის განკარგვის/სარგებლობის უფლებით გადაცემასაც ახორციელებს. არსებული პრაქტიკით, ქონების საბიუჯეტო ორგანიზაციის ბალანსზე აღრიცხვა ხდება მხოლოდ პირველადი გადაცემის შემდეგ, ქონების მიმღების მიერ. მოქმედი რეგულაციებით, არაფინანსური აქტივებით ოპერაციებისათვის აღრიცხვაში ასახვის დრო დგება მაშინ, როდესაც ხდება არაფინანსურ აქტივებზე საკუთრების უფლების მოპოვება ან დათმობა. ვინაიდან ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო წარმოადგენს არაფინანსური აქტივების მესაკუთრის – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილების განმახორციელებელ კომპეტენტურ სახელმწიფო ორგანოს, სამინისტრო ვალდებული იყო შესაბამის პერიოდში ბუღალტრულად აღერიცხა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული არაფინანსური აქტივებით განხორციელებული ყველა ოპერაცია, მათ შორის, ქონების საკუთრებაში მიღება, პრივატიზება, სარგებლობაში გადაცემა და სხვ. ზემოაღნიშნული ოპერაციების აღურიცხველობის გამო, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შედგენილ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არსებითად უზუსტოდაა წარმოდგენილი ძირითადი აქტივების და არაწარმოებული აქტივების (მიწის) ღირებულების ნაშთები როგორც წლის დასაწყისისთვის, ისე წლის ბოლოსთვის.

რეკომენდაცია N1.

ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს

ფინანსურ ანგარიშგებაში აქტივების სრულყოფილად ასახვის მიზნით, სამინისტროს ხელმძღვანელობამ გამოიყენოს ყველა შესაძლებლობა, რათა განახორციელოს საკუთრებაში/სარგებლობაში არსებული ქონების აღრიცხვა, მისი შეფასება და ბალანსზე ასახვა.

1.1.2 ძირითადი აქტივები

გამოვლენილი გარემოება: აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული საბიუჯეტო ორგანიზაციების 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შედგენილ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ძირითადი აქტივების ანგარიშზე ნაშთი არანაკლებ 681,972 ლარით უზუსტოდ, გაზრდილად არის წარმოდგენილი, რაც გამოწვეულია საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ აღრიცხვისას დაშვებული შეცდომებით და ძირითადი აქტივების ფიზიკური ცვეთის ნორმების არასწორი გამოყენებით ან/და ცვეთის დაურიცხველობით. კერძოდ:

- გზების დეპარტამენტს ცვეთის ნორმების არასწორი გაანგარიშების, ასევე არამატერიალურ აქტივზე ცვეთის დაურიცხველობის გამო, ძირითადი აქტივების ანგარიში 497,818 ლარით გაზრდილად აქვს წარმოდგენილი, ხოლო ბალანსგარეშე 08 ანგარიში – „ამორტიზებული ძირითადი აქტივები“, 6,184 ლარით შემცირებულად აქვს წარმოდგენილი;
- გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს, ცვეთის გაანგარიშებისას დაშვებული შეცდომების გამო, ძირითადი აქტივების ანგარიში 76,018 ლარით გაზრდილად აქვს წარმოდგენილი;
- სსიპ – აჭარის სატყეო სააგენტოს ბალანსზე ირიცხება 60,185 ლარის ნარჩენი საბალანსო ღირებულების შენობა-ნაგებობა, რომელიც ხელვაჩაურის

მუნიციპალიტეტის საკუთრებაა და დადგენილი ფორმით არ არის გადაცემული სააგენტოსთვის;

➤ ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტს, ცვეთის გაანგარიშებისას დაშვებული შეცდომების გამო, ძირითადი აქტივების ანგარიში 11,314 ლარით შემცირებულად აქვს წარმოდგენილი;

➤ ა(ა)იპ – ტურისტული პროდუქტების განვითარების სააგენტოს, ცვეთის გაანგარიშებისას დაშვებული შეცდომების გამო, ძირითადი აქტივების ანგარიში 106,948 ლარით შემცირებულად აქვს წარმოდგენილი;

➤ სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალურ ცენტრს, არამატერიალურ აქტივებზე ცვეთის დაურიცხაობის გამო, ძირითადი აქტივების ღირებულება 45,786 ლარით გაზრდილად აქვს წარმოდგენილი;

➤ ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის კლასიკური ბალეტის სკოლას ძირითადი აქტივების ანგარიში 9,035 ლარით გაზრდილად აქვს წარმოდგენილი, რაც გამოწვეულია ცვეთის დარიცხვის არასწორი მეთოდის გამოყენებით, ასევე ბალანსგარეშე 08 ანგარიში – „ამორტიზებული ძირითადი აქტივები“, 2,950 ლარით შემცირებულად აქვს წარმოდგენილი;

➤ სსიპ – ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა სახელმწიფო თეატრს, 500 ლარზე ნაკლები ღირებულების სხვადასხვა მატერიალური ფასეულობა, ჯამში – 20,875 ლარის ღირებულების, ნაცვლად მცირეფასიანი აქტივებისა, აღრიცხული აქვს ძირითადი აქტივების ანგარიშზე. ასევე ცვეთის არასწორი გაანგარიშების გამო, ძირითადი აქტივების ნაშთი 53,902 ლარით გაზრდილად, ხოლო ბალანსგარეშე 08 ანგარიში – „ამორტიზებული ძირითადი აქტივები“, 10,221 ლარით შემცირებულად აქვს წარმოდგენილი;

➤ განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს სისტემაში შემავალ სხვადასხვა ორგანიზაციას, ასევე ცვეთის გაანგარიშებისას დაშვებული შეცდომების გამო, ძირითადი აქტივების ანგარიში ჯამში 36,615 ლარით გაზრდილად აქვს წარმოდგენილი, ხოლო ბალანსგარეშე 08 ანგარიში – „ამორტიზებული ძირითადი აქტივები“, 9,122 ლარით შემცირებულად აქვს წარმოდგენილი.

რეკომენდაცია N2.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრულ საბიუჯეტო ორგანიზაციებს¹

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრულმა საბიუჯეტო ორგანიზაციებმა² უზრუნველყონ შესაბამისი ორგანიზაციის ბალანსზე რიცხული ძირითადი კაპიტალის მოხმარების ხარჯების ხელახალი კალკულაცია მისი მიღების დროისა და ისტორიული ღირებულების შესაბამისად, შედეგების ბუღალტრული გატარება და ძირითადი აქტივების მონაცემების რეალურ ფინანსურ მდგომარეობასთან შესაბამისობაში მოყვანა.

რეკომენდაცია N3.

სსიპ – აჭარის სატყეო სააგენტოს

სსიპ – აჭარის სატყეო სააგენტომ უზრუნველყოს ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული, 60,185 ლარის ნარჩენი საბალანსო

¹ გზების დეპარტამენტი; გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველო; ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი; ა(ა)იპ – ტურისტული პროდუქტების განვითარების სააგენტო; სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალურ ცენტრი; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის კლასიკური ბალეტის სკოლა; სსიპ – ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა სახელმწიფო თეატრი; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის საჩოგბურთო კომპლექსი; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლა; სსიპ – აჭარის მუზეუმი; შუახევის რესურსცენტრი; ქედის რესურსცენტრი; ა(ა)იპ – განათლების ფონდი; სსიპ – აჭარის ხალხური ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი „ხორუმი“; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლე.

² იგივე.

ღირებულების შენობა-ნაგებობის სარგებლობაში მიღებისთვის საჭირო პროცედურების განხორციელება და შედეგების ბუღალტრული აღრიცხვა.

1.1.3 ინვენტარიზაცია

გამოვლენილი გარემოება: ორგანიზაციებში ვლინდება აქტივების მართვასთან დაკავშირებული ხარვეზები, რაც გამოწვეულია იმით, რომ ინვენტარიზაცია ან საერთოდ არ ჩატარებულა, ან/და არასრულყოფილად ჩატარდა, რაც წარმოშობს ორგანიზაციების აქტივების და ვალდებულებების უზუსტოდ აღრიცხვის რისკებს. კერძოდ:

- აჭარის სავაჭრო-სამრეწველო პალატას 2018 წელს ბალანსზე რიცხული ქონების, მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაცია ჩატარებული არ აქვს;
- რიგ ორგანიზაციებში საინვენტარიზაციო კომისიის წევრი იმავდროულად არის მატერიალურად პასუხისმგებელი პირი;
- გამოვლენილია შემთხვევები, როდესაც ქონებას საინვენტარო ნომრები არ აქვს მინიჭებული ან ბუღალტრულად მინიჭებული ნომრები არ არსებობს, ან/და ორ სხვადასხვა ტექნიკას ერთი და იგივე ნომერი აქვს. ასევე, რიგ შემთხვევაში, არ არის მითითებული ბრენდი და მოდელი. მიუხედავად იმისა, რომ შერჩევითი ინვენტარიზაციის შედეგად, ორი შემთხვევის გარდა, დანაკლისი არ გამოვლენილა, ზემოაღნიშნული შიდა კონტროლის სისტემის არსებით სისუსტეზე მიუთითებს.

რეკომენდაცია N4.

აჭარის ავტონომიური
რესპუბლიკის
რესპუბლიკური ბიუჯეტით
განსაზღვრულ საბიუჯეტო
ორგანიზაციებს

სამართლიანი და უტყუარი ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მიზნით, საბიუჯეტო ორგანიზაციების ხელმძღვანელობამ, საბიუჯეტო ორგანიზაციებში ბუღალტრული აღრიცხვის მარეგულირებელი ნორმების შესაბამისად, უზრუნველყონ ორგანიზაციის ბალანსზე რიცხული ქონების, მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის ჩატარება და შედეგების ბუღალტრული ასახვა.

1.2 მოთხოვნები

1.2.1 მოთხოვნები
დარიცხული ჯარიმებით,
სანქციებით და
საკუთრებასთან
დაკავშირებული სხვა
შემოსავლებით

გამოვლენილი გარემოება: აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული საბიუჯეტო ორგანიზაციების ნაერთ (კონსოლიდირებულ) ფინანსურ ანგარიშგებაში მოთხოვნების ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 212,417,223 ლარს. მოპოვებული მტკიცებულებებით ირკვევა, რომ ნაშთი 112,767,397 ლარით უზუსტოდ, შემცირებულად არის წარმოდგენილი, რაც გამოწვეულია შემდეგ გარემოებათა გამო:

- მოქმედი კანონმდებლობით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების განკარგვის სარგებლობის/მართვის უფლებით გადაცემას დადგენილი უფლებამოსილების ფარგლებში, ახორციელებს ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო. აღნიშნული უფლებამოსილების ფარგლებში, სამინისტროს მიერ განხორციელებულია სხვადასხვა უძრავი/მოძრავი ქონების პრივატიზება და სარგებლობაში გადაცემა, ასევე წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების მართვაში გადაცემა. აღნიშნული უფლებამოსილების ფარგლებში, სამინისტროს ხელშემკვერელი პირების მხრიდან ვალდებულებათა დროულად და ჯეროვნად შეუსრულებლობის გამო დარიცხული პირგასამტეხლო 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 112,811,258 ლარს, რაც არ არის აღრიცხული ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში. სამინისტროს უფლებამოსილი პირის განმარტებით,

სამინისტროს ბალანსზე არ აქვს აღრიცხული აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული ის არაფინანსური აქტივები, რომელთა განკარგვას/სარგებლობის უფლებით გადაცემასაც ახორციელებს. აღნიშნულის გამო, სამინისტრო არ აღრიცხავდა როგორც ქონების განკარგვიდან მიღებულ შემოსავლებს, ასევე ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო დარიცხულ პირგასამტეხლოებს. რადგან ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო წარმოადგენს არაფინანსური აქტივების მესაკუთრის უფლებამოსილების განმახორციელებელ სახელმწიფო ორგანოს, სამინისტრო ვალდებულია ბუღალტრულად აღრიცხოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული ყველა ქონება, რომელიც არ არის გადაცემული სარგებლობაში და მასთან დაკავშირებული მოთხოვნები და ვალდებულებები.

➤ განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში ანგარიში – „მოთხოვნები დარიცხული ჯარიმებით, სანქციებით და საკუთრებასთან დაკავშირებული სხვა შემოსავლებით“, წარმოდგენილი აქვს გაზრდილად – 39,734 ლარით, რაც გამოწვეულია შემდეგით: სამინისტროს ცენტრალურ აპარატს გაზრდილად აქვს აღრიცხული მოთხოვნები ღირებულებით 42,451 ლარი. ასევე, სამინისტროს სისტემაში შემავალ რამდენიმე ორგანიზაციას არ აქვს აღრიცხული ხელშეკრულების პირობების დარღვევებით შესრულების გამო დარიცხული პირგასამტეხლოს თანხა, ჯამში 2,717 ლარი.

➤ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში 28,139 ლარის მოცულობის მოთხოვნა ნაცვლად საბალანსე ანგარიშისა – „მოთხოვნები დარიცხული ჯარიმებით, სანქციებით და საკუთრებასთან დაკავშირებული სხვა შემოსავლებით“, აღრიცხული აქვს საცნობარო მუხლში – „პირობითი აქტივები“.

➤ გზების დეპარტამენტს 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში ანგარიში – „მოთხოვნები დარიცხული ჯარიმებით, სანქციებით და საკუთრებასთან დაკავშირებული სხვა შემოსავლებით“ წარმოდგენილი აქვს შემცირებულად 7,685 ლარით. აღნიშნული გამოწვეულია 2018 წლის 21 თებერვალს შპს „ორბიტასთან“ გაფორმებული სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების ფარგლებში დარიცხული პირგასამტეხლოს აღურიცხველობით, რაც ბუღალტრულ აღრიცხვაში დაშვებული შეცდომის შედეგია.

რეკომენდაცია N5.

ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს;
განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს;
სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
გზების დეპარტამენტს

სამართლიანი და უტყუარი ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მიზნით, საბიუჯეტო ორგანიზაციის ხელმძღვანელობამ, მოთხოვნების ინვენტარიზაციის შედეგების გათვალისწინებითა და სტრუქტურული ერთეულების ეფექტიანი კომუნიკაციით, უზრუნველყოს მოთხოვნების საბუღალტრო მონაცემების რეალურ ფინანსურ მდგომარეობასთან შესაბამისობაში მოყვანა.

1.2.2 მოთხოვნები წინასწარი გადახდებით

გამოვლენილი გარემოება: განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში, ანგარიში – „მოთხოვნები წინასწარი გადახდებით“, 15,000 ლარით გაზრდილად აქვს წარმოდგენილი. კერძოდ, სამინისტროს ცენტრალურ აპარატს ბალანსიდან არ აქვს მოხსნილი

2017 წლის ბოლოს წარმოშობილი მოთხოვნა წინასწარი გადახდებით, რომელიც 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად დაფარულია და მოთხოვნის საფუძველი არ არსებობს. ზემოაღნიშნული გამოწვეულია სამინისტროს სტრუქტურულ ერთეულებს შორის კოორდინაციის ნაკლებობით.

რეკომენდაცია N6.

განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს

სამართლიანი და უტყუარი ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მიზნით, სამინისტროს ხელმძღვანელობამ უზრუნველყოს ისეთი მექანიზმის დანერგვა, რომ სტრუქტურულ ერთეულებს ჰქონდეთ მუდმივი და გამართული კომუნიკაცია, რათა ბუღალტრული აღრიცხვა-ანგარიშგების სამსახურს დროულად და სრულად მიეწოდოს მისთვის აუცილებელი ინფორმაცია და დოკუმენტები.

1.2.3 მოთხოვნები ფულად სახსრებზე – აქტივების/მომსახურების მიწოდებით

გამოვლენილი გარემოება: სსიპ – ბათუმის ბულვარს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „მოთხოვნები ფულად სახსრებზე აქტივების/მომსახურების მიწოდებით“ ერიცხება ნაშთი 155,124 ლარის ოდენობით, საიდანაც 24,951 ლარის ღირებულების მოთხოვნებზე დავალიანების დამადასტურებელი რაიმე დოკუმენტაცია ვერ იქნა წარმოდგენილი. ასევე ვერ გაიგზავნა გარე დასტურის წერილები, რადგან ვერ იქნა მოწოდებული დებიტორი ორგანიზაციის საიდენტიფიკაციო მონაცემები, მათ შორის, საიდენტიფიკაციო კოდი, მისამართი, ტელეფონის ნომერი და ა. შ. ზემოაღნიშნული მოთხოვნები, ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის პარკებისა და სკვერების გაერთიანების ლიკვიდაციის შემდეგ, ქალაქ ბათუმის მერის ბრძანებით, გადაეცა სსიპ – ბათუმის ბულვარს, თუმცა ამ უკანასკნელს დავალიანების ამოღებაზე ეფექტიანი რეაგირება არ განუხორციელებია.

აღსანიშნავია, რომ ორგანიზაციებში წლების განმავლობაში არ ტარდება მოთხოვნების ინვენტარიზაცია მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დებიტორ ორგანიზაციებთან არ გაფორმებულა ურთიერთშედარების აქტები და არ გატარებულა ღონისძიებები 2018 წლამდე წარმოშობილი დავალიანებების ამოღებასთან დაკავშირებით.

რეკომენდაცია N7.

სსიპ – ბათუმის ბულვარს;
სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალურ ცენტრს;
სსიპ – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სავაჭრო-სამრეწველო პალატას;
ა(ა)იპ – ბათუმის ბიზნეს ინკუბატორს.

საბიუჯეტო ორგანიზაციებმა გაატარონ ეფექტიანი ღონისძიებები ბალანსზე რიცხულ მოთხოვნებზე ურთიერთშედარების აქტების გაფორმებისა და ამოღების უზრუნველსაყოფად.

1.3 ძირითადი აქტივების ფიზიკური ცვეთა

გამოვლენილი გარემოება: 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შედგენილ კონსოლიდირებულ (ნაერთ) ფინანსურ ანგარიშგებაში, ძირითადი კაპიტალის მოხმარების (ცვეთის) ანგარიში 27,847 ლარით უზუსტოდ, შემცირებულად არის წარმოდგენილი, რაც გამოწვეულია სხვადასხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ ცვეთის არასწორი ნორმების და ცალკეულ შემთხვევებში, გაანგარიშების არასწორი მეთოდის გამოყენებით.

რეკომენდაცია N8.

აჭარის ავტონომიური
რესპუბლიკის
რესპუბლიკური ბიუჯეტით
განსაზღვრულ საბიუჯეტო
ორგანიზაციებს³

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით
განსაზღვრულმა საბიუჯეტო ორგანიზაციებმა⁴ უზრუნველყონ შესაბამისი
ორგანიზაციის ბალანსზე რიცხული ძირითადი კაპიტალის მოხმარების 2018
წლის ფაქტობრივი ხარჯების ხელახალი კალკულაცია და შედეგების
ბუღალტრული აღრიცხვა.

³ გზების დეპარტამენტი; გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველო; ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი; ა(ა)იპ – ტურისტული პროდუქტების განვითარების სააგენტო; სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალურ ცენტრი; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის კლასიკური ბალეტის სკოლა; სსიპ – ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა სახელმწიფო თეატრი; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის საჩოგბურთო კომპლექსი; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლა; სსიპ – აჭარის მუზეუმი; შუახევის რესურსცენტრი; ქედის რესურსცენტრი; ა(ა)იპ – განათლების ფონდი; სსიპ – აჭარის ხალხური ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი „ხორუმი“; ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლე.

⁴ იგივე.

2. სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები

2.1 შრომის ანაზღაურება და შტატგარეშე მომუშავეთა ანაზღაურება

რეკომენდაცია N9.

სსიპ – აჭარის სავაჭრო-სამრეწველო პალატას;
ა(ა)იპ – ბათუმის ბიზნეს ინკუბატორს

გამოვლენილი გარემოება: მოქმედი კანონმდებლობით, ხელფასის დარიცხვის საფუძველს წარმოადგენს ორგანიზაციის ბრძანებები მომუშავეთა მიღების, გათავისუფლებისა და გადაადგილების შესახებ, დამტკიცებული შტატებისა და სარგოების შესაბამისად, სამუშაო დროის გამოყენების ყოველთვიური აღრიცხვა ორგანიზაციის მიერ დადგენილი ფორმით (სამუშაოზე გამოცხადების აღრიცხვის ჟურნალი ან/და სპეციალური ტექნიკური საშუალება) და შრომითი ხელშეკრულებით ან შრომის შინაგანაწესით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტები. აღნიშნული რეგულაციის დაუცველად, 2018 წელს სსიპ – აჭარის სავაჭრო-სამრეწველო პალატასა და ა(ა)იპ – ბათუმის ბიზნეს ინკუბატორში ნამუშევარი საათების აღრიცხვა არ ხდებოდა.

შესაბამისი ორგანიზაციების ხელმძღვანელობამ უზრუნველყონ სამუშაო დროის გამოყენების ყოველთვიური აღრიცხვის ფორმის დადგენა და მომუშავეთა ხელფასის დარიცხვა აღნიშნული ფორმის მონაცემების გათვალისწინებით.

2.2 მივლინებები

გამოვლენილი გარემოება: 2018 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თანახმად, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული საბიუჯეტო ორგანიზაციებში დასაქმებული პირების მივლინებებზე გაწეულმა საკასო (ფაქტობრივმა) ხარჯებმა შეადგინა 1,299,095 ლარი, მათ შორის, ქვეყნის გარეთ მივლინებებზე გაწეულმა ხარჯმა შეადგინა 1,046,988 ლარი. აუდიტის შედეგად იდენტიფიცირებულია ზედმეტად ანაზღაურებული და დოკუმენტური დასაბუთების გარეშე გაწეული ხარჯები, რის გამოც ბიუჯეტში დაბრუნებას ექვემდებარება 5,032 ლარი.

რეკომენდაცია N10.

განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს;
ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლეს;
სსიპ – აჭარის სახელმწიფო ვოკალურ ანსამბლ „ბათუმს“

ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლემ⁵ და სსიპ – აჭარის სახელმწიფო ვოკალურმა ანსამბლმა „ბათუმმა“⁶ გაატარონ შესაბამისი ღონისძიებები, მივლინებების დროს ზედმეტად ანაზღაურებული და დოკუმენტური დასაბუთების გარეშე გახარჯული 5,032 ლარის ბიუჯეტში დაბრუნების უზრუნველსაყოფად. ამასთანავე, განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ გამოიკვლიოს ხარჯების ზედმეტად ანაზღაურებისა და დოკუმენტური დასაბუთების გარეშე გაწევის მიზეზები და გაატაროს შესაბამისი ღონისძიებები.

2.3 ტრანსპორტის ხარჯები

2018 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თანახმად, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული საბიუჯეტო ორგანიზაციების ტრანსპორტისა და ტექნიკის ექსპლუატაციისა და მოვლა-შენახვის საკასო (ფაქტობრივმა) ხარჯებმა შეადგინა 4,346,392 ლარი. მოპოვებული მტკიცებულებებით, რიგ შემთხვევებში, ხარჯის გაწევა დაუსაბუთებელია და ვერ დგინდება ხარჯის გაწევის მიზანშეწონილობა. კერძოდ:

⁵ 1,528 ლარი.

⁶ 3,504 ლარი.

➤ სსიპ – აჭარის სახელმწიფო ვოკალური ანსამბლი „ბათუმი“ და ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლა, გარდა ბალანსზე არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისა, 2018 წელს სარგებლობდა შესაბამისი ორგანიზაციების თანამშრომელთა პირად საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებებით, რომლებზეც გაწეულმა საწვავის ხარჯებმა შეადგინა 10,860 ლარი. ორგანიზაციების მიერ ვერ იქნა წარმოდგენილი გაცემული საწვავის სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისათვის ხარჯვის დოკუმენტური დადასტურება, რაც წარმოშობს საჯარო რესურსების არამიზნობრივი ხარჯვის რისკებს.

➤ მოქმედი რეგულაციებით, ავტომანქანის გამართვისა და ავტომატური იდენტიფიცირების სისტემით ხორციელდება ავტოგასამართი სადგურის პისტოლეტისა და ავტორიზებული ავტომანქანის საწვავის ავზის ერთმანეთთან დაკავშირება და იდენტიფიცირება, რის შედეგადაც უზრუნველყოფილია ავტოგასამართ სადგურზე შესაბამისი მარკის საწვავის ჩასხმა მხოლოდ ავტორიზებული ავტომანქანის საწვავის ავზში. აუდიტის ჯგუფის მიერ შერჩევით იქნა დათვალიერებული სხვადასხვა ობიექტის ბალანსზე რიცხული სატრანსპორტო საშუალება, სულ 68 ერთეული, საიდანაც 20 ერთეულს მოხსნილი ჰქონდა „აგაის“ სისტემა (ჩიპი). ზემოაღნიშნული წარმოშობს არაავტორიზებულ ავტომანქანაში საწვავის ჩასხმის რისკებს.

რეკომენდაცია N11.

განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს;
სსიპ – აჭარის სახელმწიფო ვოკალური ანსამბლი „ბათუმი“;
ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლას

შესაბამისმა ორგანიზაციებმა განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მონაწილეობით, შეიმუშაონ ისეთი კონტროლის მექანიზმები, რომელიც უზრუნველყოფს საწვავის სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისათვის ხარჯვის დადასტურებას, შესაძლებელს გახდის გაწეული ხარჯის იდენტიფიცირებასა და მიზანშეწონილობის შეფასებას.

რეკომენდაცია N12.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის
რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრულ საბიუჯეტო ორგანიზაციებს

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული საბიუჯეტო ორგანიზაციების ხელმძღვანელობამ უზრუნველყონ ისეთი კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, მათ შორის, „აგაის“ სისტემის ეფექტიანი მონიტორინგის საშუალებით, რაც გამორიცხავს არაავტორიზებულ ავტომანქანაში საწვავის ჩასხმის შესაძლებლობას.

2.4 ბაზრის კვლევა

სახელმწიფო შესყიდვებში და მისი შედეგები

სახელმწიფო შესყიდვებში მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს ბაზრის კვლევის საკითხი. ბაზრის არასათანადო კვლევის გამო, გარკვეულ შემთხვევებში შესყიდვის სავარაუდო ღირებულება არასწორად არის განსაზღვრული, რის გამოც პრეტენდენტებს უწევთ ფასწარმოქმნის ადეკვატურობის დასაბუთება. სავარაუდო ღირებულების მაღალი ფასით განსაზღვრამ კონკურენციის არარსებობის პირობებში შესაძლოა არაეკონომიური ხარჯი გამოიწვიოს. ამასთანავე, ასეთ ტენდერებში წარმოქმნილი ეკონომიები რეალურად არ წარმოადგენს ეკონომიას.

აუდიტის შედეგად დგინდება, რომ რიგ შემთხვევებში სახელმწიფო შესყიდვების დაგეგმვის დროს ბაზრის კვლევა საერთოდ არ არის ჩატარებული ან/და ჩატარებული კვლევა ფორმალურია და არ ემსახურება პოტენციური მიმწოდებლების გამოვლენისა და შემსყიდველი ორგანიზაციისათვის მისაღები

ხელშეკრულების პირობების განსაზღვრის მიზნებს.⁸ იდენტიფიცირებულია ბაზრის არასათანადო კვლევის გამო, კონკურენციის არარსებობის პირობებში, არაეკონომიური ხარჯის გაწევის შემთხვევები:

➤ სსიპ – ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა სახელმწიფო თეატრის მიერ გასანათლებელი მოწყობილობებისა და ელექტრონატურების, აგრეთვე ტელე- და რადიოსიგნალის მიმღებები და აუდიო- ან ვიდეოგამოსახულების ჩამწერი ან აღწარმოების აპარატურის სახელმწიფო შესყიდვების დროს, შესყიდვის სავარაუდო ღირებულების ბაზრის ფორმალური კვლევის საფუძველზე განსაზღვრამ და სატენდერო პირობების კონკრეტულ პირზე შესაძლო მისადაგებამ, ტენდერებში ერთი პრეტენდენტის მონაწილეობის პირობებში, ბიუჯეტიდან დიდი მოცულობის არაეკონომიური ხარჯი გამოიწვია.

➤ ა(ა)იპ – აგროპროექტების მართვის ცენტრის მიერ, „მაღალეფექტური ერთწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების განვითარების ხელშეწყობის“ ქვეპროგრამის ფარგლებში, ქვეპროგრამის დაგეგმვასა და განხორციელებაში არსებულმა მნიშვნელოვანმა ხარვეზებმა, კერძოდ, მოსალოდნელი შედეგების შესწავლისა და შეფასების გარეშე ქვეპროგრამის დაგეგმვამ და შესყიდვის ეტაპზე ბაზრის ფორმალურმა კვლევამ, ბიუჯეტიდან არაეფექტიანი ხარჯი გამოიწვია.

➤ ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიერ, საერთო ადმინისტრაციული შენობის მშენებლობის შესახებ გადაწყვეტილება, მიღებულია გარემოებათა დეტალური ანალიზის გარეშე. ამასთანავე, შენობის მშენებლობისათვის საჭირო საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენის მომსახურების შესყიდვის პროცესში ბაზრის კვლევა ჩატარდა ხარვეზებით, ვინაიდან პოტენციური მიმწოდებლებისთვის დასმული მთავარი შეკითხვა ვერ უზრუნველყოფდა შესყიდვის სავარაუდო ღირებულების სწორად დადგენას. იმის გათვალისწინებით, რომ 2018 წლის ბოლოსთვის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაცია მზად იყო, ხოლო 2019 წლის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში აღნიშნული შესყიდვა გათვალისწინებული არ არის და მოპოვებული ინფორმაციით, მისი გათვალისწინება არც 2020 წლის ბიუჯეტში იგეგმება, ბაზარზე ფასების ცვლილების გათვალისწინებით, შემდგომში ამ პროექტის სახარჯთაღრიცხვო ნაწილის გამოყენება შესაძლოა არარელევანტური გახდეს. შედეგად, ბიუჯეტიდან განხორციელებულია დანახარჯები, რომლის მოსალოდნელი სარგებელი გადახდილ ფასთან შესაძლოა არსებითად შეუსაბამო იყოს.

რეკომენდაცია N13.

განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს

განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ სისტემაში შემავალ ორგანიზაციებში შეიმუშაოს ისეთი კონტროლის მექანიზმები, რომლებიც უზრუნველყოფს სახელმწიფო შესყიდვებისათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების რაციონალურ ხარჯვასა და ჯანსაღი კონკურენციის განვითარებას, მათ შორის, სახელმწიფო შესყიდვებში მიმწოდებლის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის დროს პირგასამტეხლოს გამოყენებას. ამასთანავე, გამოიკვლიოს სსიპ – ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა სახელმწიფო თეატრის მიერ, გასანათლებელი მოწყობილობებისა და

⁸ სსიპ – ბათუმის ბულვარი, ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლა.

ელექტრონათურების, აგრეთვე ტელე- და რადიოსიგნალის მიმღებები და აუდიო- ან ვიდეოგამოსახულების ჩამწერი, ან აღწარმოების აპარატურის სახელმწიფო შესყიდვის დაგეგმვის და შესრულების ეტაპზე არსებული ხარვეზების გამომწვევი მიზეზები, განსაზღვროს პასუხისმგებელი პირები და გაატაროს შესაბამისი ღონისძიებები.

რეკომენდაცია N14.

ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს;
სოფლის მეურნეობის სამინისტროს⁷

შესაბამისმა სამინისტრომ პროგრამების/ქვეპროგრამების დაგეგმვა განხორციელოს მოსახლეობის საჭიროებებისა და მიზანშეწონილობის სათანადო შესწავლისა და შესაძლო უარყოფითი შედეგების საფუძვლიანი ანალიზის საფუძველზე. ამასთანავე, გამოკვლეულ იქნეს პროგრამების/ქვეპროგრამების განხორციელების პროცესში არსებული ხარვეზების გამომწვევი მიზეზები და პასუხისმგებელი პირების მიმართ გატარდეს შესაბამისი ღონისძიებები.

რეკომენდაცია N15.

ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს;
სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
სსიპ – ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა სახელმწიფო თეატრს;
სსიპ – ბათუმის ბულვარს;
ა(ა)იპ – ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლას

კონკურენტუნარიანი ტენდერების/კონკურსების მოსამზადებლად, შესყიდვის სავარაუდო ღირებულების სწორად განსაზღვრის მიზნით, შესაბამისმა საბიუჯეტო ორგანიზაციამ გაატაროს სათანადო ღონისძიებები სატენდერო დოკუმენტაციის სწორად ჩამოყალიბების, პოტენციური მიმწოდებლების დაინტერესებისა და ბაზრის კვლევის ეფექტიანი მეთოდების გამოყენების თვალსაზრისით.

2.5 სააღრიცხვო პოლიტიკა

გამოვლენილი გარემოება: მოქმედი რეგულაციით, ორგანიზაციის ხელმძღვანელი აღრიცხვის და ანგარიშების ორგანიზების მიზნით, ერთიანი მეთოდოლოგიისა და მოქმედ კანონმდებლობასთან შესაბამისობის დაცვით, საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, დამოუკიდებლად განსაზღვრავს სააღრიცხვო პოლიტიკას – ერთეულის მიერ ანგარიშების მომზადებისა და წარდგენის დროს გამოყენებული გარკვეული პრინციპების, საფუძვლების, დაშვებების, წესებისა და პრაქტიკული მეთოდების ერთობლიობას. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრულ საბიუჯეტო ორგანიზაციებს, ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს გარდა, დამტკიცებული სახით სააღრიცხვო პოლიტიკა არ აქვთ.

რეკომენდაცია N16.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის
რესპუბლიკური ბიუჯეტით
განსაზღვრულ საბიუჯეტო ორგანიზაციებს⁹

საბიუჯეტო ორგანიზაციების ხელმძღვანელებმა, აღრიცხვის და ანგარიშების ორგანიზების მიზნით, ერთიანი მეთოდოლოგიისა და მოქმედ კანონმდებლობასთან შესაბამისობის დაცვით, საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შეიმუშაონ და დაადგინონ საბიუჯეტო ორგანიზაციის სააღრიცხვო პოლიტიკა/შიდა აღრიცხვის წესები.

⁷ დაწყებულია ა(ა)იპ – აგროპროექტების მართვის ცენტრის ლიკვიდაცია.

⁹ ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს გარდა.

2.6 პროგრამული ბიუჯეტის შესრულების მდგომარეობა

აუდიტის შედეგად დგინდება, რომ ცალკეული პროგრამის/ქვეპროგრამის ათვისება დაბალი ინტენსივობით ხორციელდება. ამასთანავე, მათი ნაწილის შემთხვევაში, ასიგნებები საერთოდ არ იქნა ათვისებული. დაზუსტებული გეგმის 75%-ზე ნაკლები ათვისების მაჩვენებელი გააჩნია 12 პროგრამას/ქვეპროგრამას.

რეკომენდაცია N17.

აჭარის ავტონომიური
რესპუბლიკის
რესპუბლიკური ბიუჯეტით
განსაზღვრულ საბიუჯეტო
ორგანიზაციებს

საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ განხორციელდეს იმ პროგრამების/ქვეპროგრამების სათანადო შესწავლა, რომელთა შესრულებას სხვადასხვა სახის სირთულეები ახასიათებთ, იდენტიფიცირებულ იქნეს შეუსრულებლობის გამომწვევი მიზეზები და გატარდეს ქმედითი ღონისძიებები შემდგომში ანალოგიური პროგრამების/ქვეპროგრამების შეუსრულებლობის თავიდან ასაცილებლად.

საკონტაქტო ინფორმაცია

ანგარიშის ავტორები	ჰენრი სანიკიძე – hsanikidze@sao.ge მაია მუჯირიშვილი – mmujirishvili@sao.ge ავთანდილ აბაშიძე – aabashidze@sao.ge ნინო ჩაგანავა – n.chaganava@sao.ge
ვებგვერდი და სოციალური მედია	https://www.sao.ge/ https://www.budgetmonitor.ge/ka http://www.blog.sao.ge/ http://www.sai.ge/main/ https://www.linkedin.com/company/stateauditoffice/ https://www.youtube.com/user/saogeorgia https://www.facebook.com/www.sao.ge
ცხელი ხაზი	(+995 32) 243 81 81
ელექტრონული ფოსტა	sao@sao.ge

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური
ქ.თბილისი, 0144, წმ. ქეთევან დედოფლის გამზირი N96
+995 32 243 84 38